

zhroutení úpadkového kapitalismu urychlila. Je možno ovšem vytvořit organizaci ku zhodnocení vývozu, dovozu a cen. Avšak nemáme již dokladu o kanadském pšeničném poolu? Pomáhá se jen slabě vrstvě přímo zúčastněných magnátů a spekulantů s obilím a jeho politika uspiší jen pád drobných rolníků. Nakonec se dnes ukázal bezmocným.

Na systém

dovozních listů

ve skutečnosti doplácí kapitalistický stát a z větší míry získávají banky, obchodně-průmyslové a dovozní organizace, ale účinky ku zmírnění zemědělské krize se nemohou žádně dostavit.

Uvnitř rámce kapitalistického systému zbyvají a padají v úvahu jen dva prostředky

1. racionalisace a 2. omezení výroby

Racionalisací, využitím moderní techniky je možno v evropských státech snížit výrobní náklady tak, aby výroba při nízkých cenách přinášela vyšší pozemkovou rentu. Sovětský národohospodář Varga ciferně dokazuje, že použitím nejmodernějšího stroje »Combine« (stroj seče, váže a zároveň mlátí) se ušetří při sklizni 20 bushů na akru 13,6 až 15 centů na bushlu. Na amerických farmách zavedením těchto »Combine« — strojů se zvýší výtěžek nejméně o 15%.

Pro střední a západní Evropu a pro koloniální země zůstávají zde ještě dalekosáhlé možnosti využití kapitálu.

Avšak jejich důsledky — — — ?

Rozvojem techniky, racionalisací se zvyšuje nepoměrně produkce a za protichůdných distribučních poměrů v kapitalismu nadprodukce vzrůstá, avšak světová spotřeba přes to, že miliony koupěschopných hlavolí nejen, že nestoupá, ale spíše jeví klesající tendenci. Krize se dále prohlubuje a prostředky se obrací proti svým účelům.

Zároveň dochází k zrychlenému expropriaci procesu drobných závodů, jak pozorujeme v posledních letech ve Spojených státech z jednoduchých důvodů (nedostatek kapitálu a nedostatek plochy, neboť jedna »Combine« se nejlépe rentuje na velkostatku asi o 1.000 akrů).

Ruiniování malozávodů je na postupu a racionalizačními opatřeními se zemědělská krize zostří.

Zbývá tedy jedno jediné: — to, čím se nejučinněji řeší hospodářská krize v průmyslu: omezením výroby, zavíráním závodů a vyhazováním proletářů za vrata továren.

Avšak v zemědělské výrobě je tento poslední prostředek nemožný. Proč?

V zemědělství obnáší podle Vargy výrobní náklady ustálená vydání, která od zvýšení nebo omezení výroby jsou neodvislá. (Pacht, hypotéka a zúročení a amortisace strojů, živění tažných zvířat, mzdy, daně atd.) Úhrnem činí tyto stále výdaje asi 70% všech nákladů, kteréžto procento se zvýší pochopitelně všeobecným snížením cen.

Omezí-li se tedy produkce, znamená to vyrábět pod výrobní náklady. Z tohoto důvodu také zkrachovaly všechny výzvy Hooverovy, aby byla po dobu krize zmenšena osevni plocha a drobní farmáci v houfech opouštějí venkov a táhnou do měst.

Nemůže být pochyby, že dnešní nadprodukci světová zemědělská krize, postihující všechny výrobní oblasti i odvětví je částí všeobecné krize kapitalismu. Bezúspěšné jsou plány agrárníků, směšné je povídání o cenové krizi. Zemědělská krize nemůže být odstraněna uvnitř kapitalistického systému a její vyřešení a ukončení je těsně spjata s koncem všeobecné krize a tím s revolučním svržením současného společenského a hospodářského pořádku.

LADISLAV ORMIS:

marxisticky o psychoanalýze

Nebyl to nikdo menší, nežli Lenin, jenž nám doporučil, učiti se a znovu se učiti ze zkušeností ruské revoluce. Leninsky to znamená, snažiti se o pochopení a ovládnutí oně metody poznávání, myšlení a jednání, pomocí níž ruská komunistická strana dovedla přivesti ruský proletariát k vítězství. Učiti se na ruské proletářské revoluci znamená na konkrétním a objektivním revolučním procesu poznávat podstatu materialistické dialektiky, při čemž nutno vystříhati se jakékoli mechanistické jednostrannosti. Vidíme však, že naše poučování se z ruské proletářské revoluce bylo dosud velmi jednostranné. Co jsme na př. vyčerpali pro sebe z filosofické diskuse, vedené v SSSR. již přes pět let mezi dialektiky-marxisty a mechanisty-marxisty? A přece byl mezi nimi veden boj na život a na smrt o nejpodstatnější principy a základy marx-leninismu. Musí to býti především politické důvody, které nás musí přiměti k tomu, abychom v budoucnosti neignorovali ani tuto stránku marx-leninismu. Uvažme též tuto skutečnost, ani zdaleka ne nejzávažnější: ve třetím období poválečného vývoje kapitalismu je nepopíratelnou skutečností, že měšťácká věda — a to nejen politickoekonomická, sociologická, historická, ale i přírodovědecká, — převzala postupně úlohu náboženství. Dnes je měšťácká věda dokonalejším opiem pro proletariát nežli náboženství. V měšťácké vědě došlo dnes k dialektické změně její sociální kvality, ze zbraně osvěty stala se zbraň ohlupování.

Není nic nesprávnějšího a proletariátu nebezpečnějšího, nežli šíření takových názorů, jakoby tyto ubohé konce měšťácké vědy byly způsobeny korupcí vědců, nebo jejich hloupostí a nedůsledností. Marxistická kritika (ovšem ne vulgární marxistická) odbyla kořeně příčiny tohoto vývoje měšťácké vědy. Dokázala, že věda v došavadní svojí formě je produktem kapitalismu a že je tedy svojí metodou úplně odvislá na sociálních poměrech kapitalismu a tak nucena provázet vývojovou dráhu celého vývoje kapitalismu, o němž je dnes již jisto, že dospěl do své poslední smrtelné etapy.

a tu je smutným zjevem,

že se dnes vyskytují ještě t. zv. ideologičtí pracovníci v revolučním hnutí, kteří ani tohle o měšťácké vědě nevědí. Ozve-li se u nás dosud teoretický hlas pod vlajkou marxismu, snažící se zaujat kritické stanovisko vůči současné vědě, je jeho tón a volání obyčejně tak vulgární, že není fakticky s to, čelit obroměrnému zkázonosnému vlivu měšťácké vědy.

Jsou však ještě mnohem horší a nebezpečnější »kritikové« měšťácké vědy a sice též »marxističtí« Tito »kritikové« nejen vulgárně (se správného marxistického stanoviska vulgárně) »kritikují« současnou vědu, ale snaží se mimo to ještě doplňovat marxismus různými měšťáckými teoriemi. Marxismus považují Tito »marxisté« pouze za partikulární učení a chtějí z něho učinit příměsí měšťáckých teorií učení, vedoucí k celistvému světonázoru.

takovým »marxistou« je i bohuslav brouk,

jenž v 23. čísle »Tvorby« filosofoval o psychoanalýze.

Už jeho fraseologie nám prozrazuje mnoho o jeho »marxismu«. Marxistická dialektika jako teorie nás učí, že dialektika našeho myšlení (a tím i její adekvatnost se skutečností) se musí obrátit i v pojmech. Je přirozeno, že pak obsah našeho pojmu, získaného materialisticko-dialektickou metodou poznávání a myšlení, se rozchází s obsahem pojmu, k němuž se dopracovala a jehož používá současná měšťácká věda. Tento obsahový rozdíl pak nutno vyjádřit i slovem, symbolem pojmu. Je na př. úplně nesprávně hovořit a psát jednoduše: racionalisace — diktatura — demokracie — atd., aniž bychom udali též kvalitu těchto pojmů. Právě tak je, milý Brouku, úplně nesprávně psát jednoduše o filosofování — vědě — umění — kultuře — atd., jak to činíte vy. Vždyť o filosofii (abychom vzali pojem, vyjadřující skutečnost nejabstraktnější) dokázal Lenin už v r. 1908, že je stranická. Ovšem ne v tom smyslu, že by snad každá politická strana měla svoji filosofii, ale v tom smyslu, že právě tak jak v současné kapitalistické společnosti existují a mohou existovat jen dvě základní třídy, t. j. buržoazie a proletariát, existují a mohou existovat jen dvě základní filosofie, t. j. buržoazní a proletářská. Avšak od těch dob se stal marxismus vládnoucí ideologií na šestině zeměkoule a v tomto postavení rozvinul se do takových hloubek a šířek, že mohl tuto leninskou charakteristiku filosofie rozšířit i na ostatní ideologická odvětví. Chtěl-li tedy Brouk provést marxistickou kritiku psychoanalýzy a chtěl-li tak učiniti pod titulem filosofování, jejíž pojem se kryje s pojmem Marxovým, Engelsovým a Leninovým, měl nutně napsat, že jeho filosofování je

marxistickým filosofováním . . .

To však Brouk napsat nemohl, neboť jeho pojem filosofie a její úlohy v lidském poznávání se vůbec neliší od měšťáckého chápání tohoto pojmu. Pro něj je též marxistická filosofie též jen subjektivním mudrováním, rozumovou gymnastikou. Dokazuje to též jeho výlka psychoanalytikům, že totiž »špatné filosofování postavilo psychoanalýzu před klamně ideály a ještě klamnější cesty k jejich dosažení«. Podle Brouka tedy úloha filosofie v speciálním oboru je čistě vnější a nadvědecká, která nemá nic společného s metodou poznávání v dotčeném oboru. Takový názor na úlohu filosofie v speciálních oborech poznávání je však čistě měšťácký. Marxistická filosofie, t. j. materialistická dialektika, vyrůstající z objektivní skutečnosti jednotlivými speciálními obory vědění, nepovyšuje se nad ně, ale vrůstá v ně zpět, vytvářejíc tak souvislost mezi jednotlivými poznatky a určující dále i metodu, poznávání v jednotlivých oborech, metodu, která je vždy a všude materialistická a dialektická.

Nechápaje vůbec

význam marxistické filosofie

pro správné lidské poznání, dopouští se Brouk ještě vážnějších chyb. Nacházejí se v drápech subjektivismu, řeší otázku poměru psychoanalýzy k marxismu takto:

»Tento odpor vystává zcela jistě z čistě morálního stanoviska a nebylo-li u marxistů toto morální zaujetí tak silné jako idealistický »kategorický« imperativ buržoazie, byla jejich nesym-

patle zesilována disharmonickým poměrem freudistů s marxismem. Psychoanalýza ve své podstatě, jako samostatná věda, byla paušálně odmítnuta, (aniž by se s ní kdo řádně a vědeckým způsobem vypořádal) jak levým tak pravým kulturním křídlem.»

Vidíme tedy: museli to býti pořádní fušeři, ti sovětští bojovníci orthodoxního marxismu, kteří se bijí již více než pět let s mechanistickými vykladači (falšovatel) teoretických základů marxleninismu a s velkými doplnovateli marxismu teoriemi měšťáckých učenců, darvinismem, Einsteinovou teorií relativity, freudismem, behaviorismem a pod. Vždyť ti orthodoxní marxisté se s nimi bijí, aniž by se s psychoanalýzou řádně a vědeckým způsobem vypořádal. Tak nála to aspoň říká Brouk. A tváří se při tom docela marxisticky. A uvěříme-li mu, musíme se pak plát, ký čas tedy dopomohl těm sovětským marxistům k vítězství nad sovětskými freudisty-marxisty. Neboť jejich vítězství je skutečně dokonalé.

Ovšem, ta fráze je tak dutá, že jí nevěří — doufejme — ani sám Brouk, její autor. Ten, kdo dobře sledoval dlouhou

diskusi mezi sovětskými dialektiky a mechanisty,

ví, že právě o poměr marxismu k freudismu (hájlil ho Varjaš, Fridman, Čučmarev) bylo mezi nimi bojováno dlouho a důkladně. Tento boj nevznikl snad proto, že by marxisté byli morálně zaujati vůči psychoanalýze, nevznikl ani z nesympatie, vyvolané disharmonickým poměrem freudistů s marxismem. Takovito vysvětlování boje mezi nimi je dětinstvím. Skutečnou příčinou tohoto boje nebyly sentimentální motívy (nesympatie, zaujatost), udávané Broukem.

Mezi psychoanalýzou, jako systémem a metodou poznávání určitého, relativně samostatného úseku společenského života, t. j. psychy a ideologie jedince, třídy a celého společenství na jedné straně a marxismem, jakožto systémem a metodou poznávání mezi jinými též u téhož objektu, se ukázal zásadní a nepřekonatelný rozdíl a to s obrovskou převahou na straně marxismu. Metoda a systém té či oné ideologie není nic nahodilého, ale má třídní původ a charakter. Marxismus je pak proletářsko třídní metodou poznávání. Všechny jiné metody, nekryjí-li se s metodou a učením marxismu, nejsou proletářské, jsou buržoasní, nepřátelské, nesprávné. Ano, musíme se konečně naučit, že třídní boj se může a musí vésti i ve filosofických, vědeckých, uměleckých atd. formách, jimž však nesmí býti připisován ani se subjektivní stránky akademický význam.

Chceme-li vyzdvihnout stručně

nejpodstatnější stránky

marxistické kritiky systému učení psychoanalýzy, můžeme je shrnout takto:

Učení psychoanalýzy, jakožto učení o psychu individua, nese metodické kritiky se stanoviska teorie dialektického materialismu. Ačkoli se zakladatelům učení psychoanalýzy podařilo instinktivně, pomocí instinktivně použité metody materialisticko-dialektické, adekvatně zobrazit objektivní dialektiku některých partikulárních psychologických procesů, přece jen všeobecné názory psychoanalytiků na přirozenost individua neodpovídají ani dialektice ani materialismu a tedy ani skutečnosti. Nejdůležitější rozpor mezi psychoanalýzou a marxistickou dialektikou je v tom, že psychoanalýza nespřáhne biologuje lidskou osobnost, nedoceňuje ani zdaleka její sociální složky. Psychoanalýza zapomíná na skutečnost, že člověk je nejen společenskou bytostí, ale při tom i ta-

kovou bytostí, která se pouze v rámci společenstva individualisuje. (Marx.) Individuum je tedy jen částkou určitým způsobem konstruovaného společenského celku. Psychoanalýza nedovedla objevit, že je-li tomu tak, musí zákony tohoto celku pronikat psychofysiologickým aparátem individua, přetvářející jeho přírodní vlastnosti a zdolávající je. V soudobých společenských útvarech patří každému individuumu svoji individuální psychou k té či oné třídní psychě a je tedy přístupno poznání jen prostřednictvím této třídní psychy. Okolnost, že individuálně-psychologický moment je s metodického ohledu druhořadý v procesech sociálně-psychologického pořádku (o nichž je zase známo že

jsou podrobny ještě mocnějším silám historického vývoje t. j. ekonomickým silám) — tato okolnost ukazuje jak nesprávně vidí psychoanalýza »hybné páky« individuální psychy v pohybném pudu!

Při těchto vážných nedostatcích pak ovšem nesporné úspěchy, jimiž se psychoanalýza může pochlubit, nemohou nic napravit na nepřátelském poměru mezi ní a marxismem. Neochvějně platí zde Leninův vzkaz marxistům-přirodovědcům, že úlohou marxistů je osvojit si objevy měšťáckých učenců a přepracovat je, zbavit je jejich reakční tendence a vyvíjet je dále na své línii a zápasit tak s celou línii nepřátelských nám sil a tříd.

RUDÝ ERFURT ŽLUTÝ KOLÍN

Jan Krejčí

Téměř současně konaly se v Německu dva kongresy dělnických sportovců. V Kolíně sjezd Arbeiter-Turn- und Sportbundu, v Erfurtu o Letnicích se sešli delegáti opozičních rudých sportovců.

V Kolíně byli přivítáni delegáti, většinou nakomandovaní soc. demokratičtí funkcionáři, úřady kapitalistického státu a přišel je pozdravit starosta města, který svou náklonnost k dělnickému sportu osvědčil tím, že vykázal rudé sportovce ze všech hřišť, tělocvičen a škol. Na sjezdu bylo usneseno, aby dělničtí sportovci napříště se zúčastňovali ve větším měřítku státních a městských slavností a podniků po boku měšťáckých sportovců.

V Erfurtu to vypadalo arci jinak. Národní socialista, ministr Frick, zakázal veřejná vystoupení dělnických sportovců v celém Thüringenu a pruské úřady učelaly vše, aby sjezd znemožnily. V Berlíně Zörgiebelovi supi prohlíželi zevrubně každý automobil, vezoucí dělnické sportovce a mládež do Erfurtu, pátrajíce po zbraních, když jejich námaha neměla výsledku, pak zatkl šofera pro závadné heslo.

od obrany k útoku

Revoluční tradice dělnického sportovního hnutí učují sportovní činnost dělníků a

jejich snahu o tělesnou výchovu jako součást třídního boje celého proletariátu. Fyzická odolnost, proletářská brannost, tyto cíle dělnického sportovního hnutí slouží zároveň osvobodovacímu boji proletářské třídy.

Reformističtí vůdci, kteří opustili frontu třídního boje a stali proti ní fašistickou frontu třídního dorozumění a míru, nastoupili fašistický kurs i v masových organisacích dělnických. V Německu od r. 1928 u platí reformisté tento kurs zvláště v dělnickém sportovním hnutí a stupňují jej v úplně rozbití hnutí. Třídně uvědomělí dělničtí sportovci staví se proti úmyslu reformistů zavléci dělnický sport pod heslem o »neutralitě« a »nepolitičnosti« sportu, do měšťáckých vod, do služeb německého imperialismu.

Sociálfašista Severing na sjezdu Arbeiter-Turn-Sportbundu (ATSB) v Norimberku prohlásil výslovně, že

usilují o společný postup měšťáckých sportovních svazů s dělnickými sportovními organisacemi.

A na sjezdu ATSB v Kolíně r. 1930 byla tato linie nejen schválena, ale rozhodnuto ji ještě zesílit, jak o tom svědčí usnesení odhlasované svazovými byrokraty za odpory silně menšiny. Usnesení toto stanoví, že

Sraz rudých sportovců Německa v Erfurtu.